

מרן הגאון הגדול רבי אהרן לייב שטינמן שליט"א

הודפסו בריוולוציית מסך

שאלות ותשובות עם רבני "בינת הלב" בענייני מידות חינוך
ושלימות הבית*

הודפסו בריוולוציית מסך

ענייני שלום בית

הודפסו בריוולוציית מסך

טרם התגלע הריב - נטוש

שאלה: סיפרו כי המצב היום שמרגע שעולה נידון של חוסר שלום בין בני זוג עד לידי פירוד ח"ו הוא במהירות מאד, וצריך לראות האיד אפשר שלא יהיה כך.

הודפסו בריוולוציית מסך

תשובה: הגמ' אומרת שהיה גט מקושר, וההבדל בין גט מקושר לאינו מקושר לא לוקח יותר מעשרה רגעים, ובכל זאת הבינו חז"ל שבגלל שהגט הוא מקושר יעשו כבר שלום ולא יתגרשו. אי"כ רואים כמה שווה כמה רגעים, כי אפילו ברגע אחד כבר יכול לחזור השלום.

והאמת היא שעפ"י רוב מה שמתחיל חוסר שלום בית זה ממש בשביל "שטויות" דברים קטנים מאד, ממש אגארנישט! ממש מכלום! נהיה ריב שלם, וזה המתחיל מכלום, ואת אותו הכלום צריך לסלק, כי אחרי זה כשנהיה כבר מלחמה גדולה כבר קשה להחזיר את השלום, אבל בזמן שמתחיל זה ממש על דברים חסרי ערך לגמרי, הוא אמר משהו היא אמרה משהו, מיד נהיה אש! ואח"כ לכבות את האש כבר קשה.

חז"ל אומרים כי היו"ד של איש והה"א של אשה רמז לשכינה שביניהם, ואם היו"ד והה"א הולכים נשאר "אש", וזה באמת אש, ממש אש!

"לא נעים" ... אבל "ריב ומדון" קשים שבעתיים...

שאלה: סיפרו כי לפני כמה חודשים היה אחד שבא בטענה שאשתו מכה אותו, וכן כשמאחר לצאת לתפילה היא שופכת עליו דלי מים מהחלון ומבזה

* נוי"ג ע"י הגאון רבי משה יהודא שניידר שליט"א.

אותו. ואמר לו ראש הישיבה, מה אתה חושב שהחיים הם כ"כ קלים, ומה יש אם אתה מקבל לפעמים איזה מכה או שופכת עליך מים? [ובסוף הוא לא החזיק מעמד ונפרדו, וכיום בנו הגדול שהוא כבן שלוש עשרה כבר כמעט מחלל שבת רח"ל! ואומר היום האברך כי אילו היה יודע מה הם התוצאות לא בטוח שהיה מתגרש].

תשובה: ולמעשה ככה זה, מה יש אם שופכים עליו קצת מים, אמנם זה לא נעים, אבל האם הכל צריך להיות נעים. ואפילו שמבזה אותו בפני אנשים, אין דבר, מה יש?

מפני דרכי שלום

שאלה: אשה בזמן קצר אחרי הנישואין ששרויה בדכאון וכנראה שהיא צריכה טיפול עם כדורים קלים. והאברך אומר כי ההורים חוקרים כל הזמן מה קורה. ואם יודע להורים שהיא לוקחת כדורים הם יעבדו בכל הכח שיהיה גט, בטענה למה היא לא גילתה קודם שיש לה בעיה. האם מותר לו לשקר להורים?

תשובה: הרי כתוב שמותר לשנות מפני דרכי שלום, ואין לך דרכי שלום יותר מזה, והתורה התירה בשביל זה למחוק את השם, רק השאלה אם זה יועיל.

אמר לו אביו לעבור על דברי תורה

שאלה: אשה שחמותה לוחמת בכל מחיר לעשות פירוד חלילה, עם טענות של שטות ממש. ולמעשה לאברך יש שתי אפשרויות או להתנתק מההורים או לגרש את אשתו.

תשובה: בתשובות הרא"ש (כלל ט"ו סימן ה') כתוב על אחד שצוה את בנו שלא לדבר עם פלוני, כי היות ויש עבירה לשנוא יהודי, הוא לא צריך לשמוע לאב, כי כבוד אב לא נאמר לעבור על דברי תורה. וזה נקרא לעבור על דברי תורה, כי לא לדבר עם פלוני זאת אומרת לשנוא אותו, ואסור לשנוא יהודי, ממילא הוא לא מחויב לשמוע לאביו. וגם כאן האם מותר לשנוא את האשה? האם היא לא יהודיה? ממילא הוא לא צריך לשמוע להם.

והרי חמותה היא אחת מהחמש נשים... וזה באמת עבירה גדולה אך לדאבונינו הם שונאים, ואין לזה היתר לשנוא יהודי "אין היתר" לא איש ולא אשה.

ואפילו שהוא צריך להתנתק מההורים בגלל זה, הוא לא מחוייב בכבוד אב בכהאי גוונא, ואם בגלל כבוד אב צריך לשנוא את האשה, אסור! ואמנם אסור גם לשנוא את האמא, אך הרי לא מדובר לשנוא אותה.

מעורבות הורים

שאלה: לפעמים זה לא רק ענין של כיבוד הורים רק יחסר הגיבוי של ההורים כלפי הזוג.

תשובה: הם לא בסדר! בכלל אם ההורים מתערבים אחרי שבעל ואשה התחתנו, אין להם להתערב! מה שיש ביניהם אסור להם להתערב, אם לומר להם לשנוא וכו', אסור להם להתערב, מה הוא מתערב? האם הוא בעל הבית עליו? יש מישהו בעל הבית על השני? אין אף אחד!

אומרים על אחד מגדולי הדור הקודם, שבתו רצתה להתחתן עם איזה בחור, והוא חשב שהבחור לא מספיק למדן, ולא רצה לתת לה להתחתן, ובא לשאול את רבי חיים בריסקר, אמר לו רבי חיים, האם אתה בעל הבית על בתך? הרי היא בוגרת! ואסור לך להתערב אם היא רוצה שתתחתן, כך שמעתי.

כמה להשקיע בעשיית "שלום בית"

שאלה: האם יש גבול בהשתדלות לעשיית שלום בית.

תשובה: הבעיה היא שתיכף ומיד מתייאשים, אבל לא צריך להתייאש, אפילו שזה עבודה קשה מאד, כי עפ"י רוב כל צד עומד על דעתו ולא רוצה לוותר על כל שטות שהוא עושה, ועפ"י רוב זה רק שטות, ממש שטות.

ואספר לכם מעשה שסיפר לי הרב מפוניבז' זצ"ל, הוא בתור רב עיירה פוניבז' רק פעמיים סידר גט, כי בכל פעם הוא והרבנית שלו [הראשונה] היו משתדלים לעשות שלום. ופעם אחת נכנס עגלון אחד, איש פשוט מאד, והשתטח על הרצפה ואמר רבי אם אתה לא מגרש אותי, אני לא יכול לחיות, וכשראו הוא ואשתו שזה עד כדי כך, הבינו שאין ברירה ונתן לו גט.

ומה היה בסוף, העגלון הזה היות שהיה מצער מאד את אשתו היא היתה נראית רע מאד, כיון שעשה לה את המוות. ואחרי שגירש אותה היתה משוחררת לעצמה והתחילה לחיות כמו שצריך, ואחרי כמה חודשים הוא ראה אותה ברחוב וראה שהיא נראית בסדר, והצטער למה גירש אותה. ובא

לרב ואמר לו רבי אתה הרגת אותי, למה סדרת לי גט... בתחילה הוא עשה לה את המוות ועכשיו הוא בוכה. זה סיפר לי הרב מפוניבז' כי רק שתי פעמים הוא סידר גט, וגם באלה היה לו אח"כ בעיות מזה.

מה עדיף עבור הצאצאים

שאלה: יש הרבה מהמקרים שההורים רבים ביניהם ח"ו, וכמה שמשתדלים להשכין שלום עדיין מפעם לפעם מתעורר ריב, והילדים רואים את זה וזה משפיע עליהם לרעה נורא ואיום. לכן יש טוענים שעדיף להיפרד מאשר שהילדים יחיו בבית עם מריבות.

תשובה: ברוב הבתים שההורים גרושים יש לילדים מום "פסיכיי", אחרי שהתגרשו יותר מאשר לפני שהתגרשו. רוב פעמים הורים גרושים מזיק מאד לילדים.

הכלל הוא ככה, בן אדם לא רוצה לסבול, אין לו סבלנות, ואם משהו לא דופק, תיכף ומיד הוא רוצה להתגרש, וכן האשה.

יש יהודי אחד בבני ברק שלפני ארבעים שנה אשתו רצתה דוקא להתגרש, והוא התחנן לפניו, מה את רוצה, והיא עמדה על דעתה ולא הסכימה בשום אופן להמשיך, רק גט. ואח"כ מה היה, הוא התחתן והקים בית, והיא חיכתה עד היום ולא התחתנה. ואומרת אם הייתי יודעת... אז היא התעקשה בשום אופן רק לגרש. היא חשבה כנראה שתיכף ומיד יחטפו אותה, אבל בסוף היא נשארה לבד, ואומרת אילו הייתי יודעת מה שיהיה לא הייתי רוצה את זה, ואז הוא התחנן לפניו בואי נעשה שלום, ולא רצתה לשמוע.

בכל הדברים האלה עובד הרבה היצר הרע, אצלו זה עסק טוב "אגוטע געשפט" לעשות פירוד בין איש לאשתו. חז"ל עשו תקנה מיוחדת אצל כהנים, גט חדש מקושר, מה יש, אותם עשרה רגעים יצילו, מה שצריך לעשות עוד כמה קיפולים בשטר, למה, כי עפ"י רוב מתרגזים משטויות, ככה זה רוב פעמים, רק יש לפעמים יוצא מן הכלל שיש באמת סיבה.

בעיות נפשיות

שאלה: כשיש חלילה בעיה נפשית באחד הצדדים, האם יכולים לומר לבן או לבת הזוג הקב"ה זיווג אותך עם זה, וזה היעוד שלך בחיים, וככה להשפיע עליהם להמשיך.

תשובה: תלוי מאד באיזה מצב, ואי אפשר לקבוע כללים, ולפעמים אפשר לומר כך ולפעמים לא.

בעיות באידשקייט

שאלה: יש הרבה פעמים שמתלוננים שאחד מבני הזוג חלש ממנו ביהדות (חוץ מטהרת המשפחה) ושואלים עצה, מה לומר להם.

תשובה: הרבה פעמים באים בעלי תשובה שאומרים שהתגרשו בגלל שהוא רצה להיות בעל תשובה והיא לא, או להיפך. אבל זה לא נכון, אף פעם לא התגרשו בגלל זה! להתגרש מתגרשים בגלל שרבים, רק יש תירוץ החזרה בתשובה, אבל הסיבה אמיתית היא שהם לא הסתדרו. כל אחד עם הרצונות האישיים שלו, הוא פגע בה או שהיא פגעה בו.

חשוכי בנים

שאלה: יש כלל אצל זוגות שלא נפקדו כי עד שנתיים לא מטפלים, האם יש לזה מקור?

תשובה: כמדומה שלא נמצא בשו"ע כזה דין.

שיתוף ההורים בעשיית שלום בית...

שאלה: יש הרבה מאד שאנשים מטופלים אצל הרבנים, וההורים לוחצים לדעת מה קורה (והכלל אצלינו שלא מספרים להורים רק במקרה שצריך שיתוף פעולה מההורים).

תשובה: עפ"י רוב אם ההורים מתערבים זה מאד לא טוב, ועפ"י רוב אפילו אחרי הכל הזוג יכול יותר להסתדר בלי ההורים מאשר עם ההורים, ההורים רק מקלקלים! כל אחד לוקח את הצד שלו, למשל האבא של הבן תמיד עושה בשביל הבן, והאבא של הבת בשביל הבת. ומה עם הצדק? כמעט ולא קרה שהאבא של הבן אחז עם הבת, והאבא של הבת יאחז עם הבן, רק אולי אחד מיני אלף... וזה מה שצריך לומר להורים שלא כדאי, כי האיש והאשה עפ"י רוב יכולים טוב יותר להסתדר אם לא יתערב מישהו מההורים, כי אז זה דואג לבן שלו, והוא בשביל הבת שלו...

האם כדאי שהמטפל יגלה לבן זוג...

שאלה: כשהרופא עולה על איזה דבר חסוי של צד אחד, מה שאם הצד השני יידע מזה זה ירגיע אותו, האם אפשר לרופא לגלות את סודו?

תשובה: אם זה ברור שיועיל היה מותר, אבל מה הראיה שזה יועיל, אמנם אם מאה אחוז שיועיל מותר.

חיזוק למצבים קשים של "שלום בית"

שאלה: מה אומרים למעשה לבן אדם שיש לו קשיים גדולים מאד עם הבן זוג, מה אפשר לומר לו כדי שירצה להמשיך, בשעה שהוא אומר שהוא לא יכול להחזיק מעמד?

תשובה: כתוב בגמ' שרב היתה לו אשה שכשהיה אומר לה שתבשל עדשים היתה עושה דבר אחר, ובכל זאת לא כתוב שרב גירש אותה. ואדרבה הבן שלו הציע שיהפוך לה את הדברים, ורב לא הסכים ובודאי שלא גירש אותה.

האופציה של גירושין מתגלית בדו"כ כגרועה יותר...

שאלה: האברך טוען אני לא האמורא רב, ואני לא מסוגל לעמוד בזה, ומוסיף ושואל "למה נאמרה פרשת גט בתורה". ובפרט כיום שאנשים לא מוכנים לסבול כלום, וכל אחד חושב שהפתרון הפשוט הוא לעזוב.

תשובה: מה הוא חושב שכשיתגרש יהיה לו יותר קל?! זה לא כך, יהיה לו אותו "פעקל" [אותה חבילת צרות] ועוד יותר גרוע...

שאלה: השאלה במה אפשר לשכנע אותם להמשיך.

תשובה: הוא חושב שתיכף ומיד יתחתן, ישיג אשה טובה וזהו, אך מי אומר, עפ"י רוב זיווג שני הרבה יותר קשה מזיווג ראשון, ואם זיווג ראשון קשה, זיווג שני קשה פי עשר! ומה הוא חושב שתיכף ומיד יהיה בסדר?!

עניני שידוכין

מדות, דכאון משברים

שאלה: האם יש במה לחנך תלמידים בישיבה כדי שלא יבואו אחרי הנישואין לידי בעיות?

תשובה: מה זה נוגע לנישואין, הרי כל המידות צריך לשפר ומה צריך לומר דוקא בגלל שיתחתן, ואם לא יתחתן זה לא ככה? הרי צריך לשפר את המידות, כי מי שהוא בסדר במידות יותר קל לו, וגם היא צריכה להיות עם מידות, וזה קשה.

כל הדברים שיש היום כמו דכאון וכדומה ג"כ היסוד הוא מידות, אחד שהעליבו אותו הוא לא יכול לסבול, ומסוגל להגיע עד כדי דכאון. כל הדברים זה רק מידות! כי אם אחד נולד מלידה שוטה בסדר, אבל עפ"י רוב מה שקורה אח"כ, מה שנקרא היום "משברים" זה הכל מידות! ואדם שיש לו מידות טובות לא יקרה לו משבר, אך למי יש מידות טובות...
 הרופאים מסתמא אוחזים שזה לא נכון, אבל אני חושב שזה הכל מידות, ומי שהמידות שלו בסדר, לא יכול להיות לו כל זה.

שיקולי "מה יאמרו" בשידוכים

שאלה: בחור שעומד להתחתן אך מפריע לו דברים צדדיים או חיצוניים מחמת מה יאמרו, שמתבייש מהחברים.

תשובה: זה מה שרבי ישראל סלנטר אמר לא מתים מרעב מתים מכבוד... והרבה פעמים טוענים כך מה יגידו אנשים כשאלך ברחוב עם כזו אשה, או להיפך. וזה שטות גדול, כל אחד חושב שכולם מסתכלים לאשה הזו יש בעל כזה ולאיש הזה אשה כזאת, איזה שטויות... אבל כך העולם, ואם הוא מסכים להשלים עם זה אין להפריע לו, ובמשך הזמן יתרגל, הוא יראה בסוף שאף אחד לא יצעק עליו ברחוב למה לקחת כזו אשה.

וזה הכל רק גאווה וכבוד, מידות, מידות. ולא קל להשלים עם זה, כי בושה זה דבר קשה מאד, אדם לא יכול לסבול בושה אם הוא חושב שזה בושה כי חושב שכולם מסתכלים עליו, והאמת שאף אחד לא מסתכל עליו, את מי הוא מעניין?!

שאלה: אם בחור מרגיש רגש נחיתות נוראה שהוא לא מסוגל לעשות כלום האם זה גם מידות?

תשובה: בודאי כי רגש נחיתות זה גאווה! אם אחד הוא בעל גאווה הוא חושב שבעצם היה צריך להיות כך וכך ולא מכירים בזה. וזה מה כואב לו, ואם היה יודע מה הוא באמת, לא היה כואב לו, רק כואב לו כי חושב שבעצם הוא גדול ולא מקבל מה שצריך לקבל, הכל מידות!
 וגם ילדות קשה וכדומה זה מידות.

ובן אדם לא היה נשבר אפילו אם היו מעליבים אותו, או היו עושים לו אפילו עוול גדול מאד, היה יכול להתגבר על זה אם הוא טוב במידות, ואז לא קורה כלום. רק לא כל אחד כ"כ גדול במידות.

הדבר הכי טוב היה ללמוד חובת הלבבות, וללמוד בכונה ברצינות, ואז תראו שכל הדברים יסתדרו, כמעט תשעים ותשע אחוז דברים יסתדרו. וידוע מה שמביא החובת הלבבות מחסיד אחד שהיום הטוב ביותר בחיים שלו היה ביום שהיה בספינה וביזו אותו באופן מיוחד, זה היום הכי מאושר שהיה לו בחיים. ואם אחד הוא במדרגה כזאת לא יקרה לו שום דבר, לא כשישפכו עליו מים וכו' כל מי שילמד ויתנהג ככה יהיה מאושר.

מתן אינפורמציה על בעיות נפשיות בשדוכים

שאלה: כשיודעים שיש מחלה נפשית האם צריך לספר את זה?
תשובה: בחפץ חיים כתוב שאם יש מחלה רצינית צריך לספר, אבל רק אם הוא בעצמו חולה. והעולם חושבים שגם אם האבא או האמא חולים, וזה אני לא יודע, אבל כשהוא בעצמו חולה או היא בעצמה חולה מותר.

בחור שמסרב לקחת כדורים מחשש שדוכים...

שאלה: בחור שנמצא בדכאון וצריך לקחת כדורים, אך היות שהוא בשדוכים הוא מעדיף להישאר עם הדכאון, כי כל זמן שלא לוקח כדורים לא צריך לספר. האם זו עצה נכונה?

תשובה: מה שפשוט לך שאם הוא לא לוקח כדורים לא צריך לספר, אני לא אוהז ככה, אלא גם אז צריך לספר. אמנם לא לספר לגמרי, אבל לומר שיש משהו. ואם יש עצבות או משהו דומה, על כל דבר שצריך כדורים, וממילא צריך לומר שיש משהו, רק לא לומר בדיוק, רק לומר שלפעמים חלש בעצבים. ומה שאנשים נבהלים פחות כשאומרים להם שהוא לפעמים בעצבות, ממי שלוקח כדורים, אין לזה משמעות, ומי שהוא בר דעת לא חושב ככה.

מתי לגלות למשודך אודות נטילת כדורים

שאלה: מתי לומר את זה למשודך?

תשובה: יש מקילים אחרי שתי פגישות.

כשהמוצעת יותר מבוגרת

שאלה: בחורים שואלים אותנו פעמים רבות, בקשר לגיל המשודכת, שהינה מבוגרת מהם?

תשובה: החפץ חיים היה יתום בגיל צעיר ואמו נישאה לאדם אחד שהיה לו בת מבוגרת, וכשבא החפץ חיים לבקר את אמו רצה אותו אביו החורג לחתן

לבתו, ואמר לאמו של החפץ חיים כי אם לא תתן לו את בנה הוא יגרש אותה. ובלית ברירה סיפרה את זה לבנה, ואמר, מה יש אני אתחתן איתה. וכך היה, שנשא אותה כשהוא בן שש עשרה והיא בת עשרים ושש! והרבה מגדולי ישראל ידוע שהיו נשותיהם מבוגרות מהן בכמה שנים ולא היה בזה כל חסרון.

ה' יעזור שתצליחו, הרי אתם עוסקים במצוה גדולה מאד וה' יעזור לכם היות וכוונתכם לטובה. כתוב שאם אדם רוצה לעשות דבר טוב יש לו סיעתא דשמיא, רק צריך שלא יהיה מעורב בזה פניות. ולא תלוי במה "שיאמר" שעושה לשם שמים רק בתוכו יעשה באמת לשם שמים. מצוה גדולה מאד מה שאתם עושים.

הקב"ה משלם על זה שכר, והשכר שהוא משלם על זה הוא הרבה יותר מדולרים... וכל הזמן שמפסידים בשביל זה יש ע"ז שכר, שכר לעולם הבא, שזה הרבה יותר מכאן, כאן מה יקבל קצת כסף, אבל שם זה שכר, שכר נצחי!

אתה יודע